

Ochrana osobní integrity a soukromí na internetu

Martin Škop

Listina základních práv a svobod

čl. 10

- 1) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.
- 2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.
- 3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

Občanský zákoník

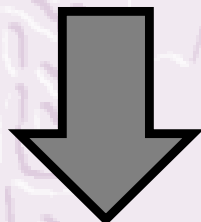
§ 11

Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

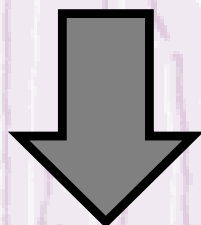
§ 12

- 1) Písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejích projevů osobní povahy smějí být pořízeny nebo použity jen s jejím svolením.
- 2) Svolení není třeba, použijí-li se písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky nebo obrazové a zvukové záznamy k účelům úředním na základě zákona.
- 3) Podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy se mohou bez svolení fyzické osoby pořídit nebo použít přiměřeným způsobem též pro vědecké a umělecké účely a pro tiskové, filmové, rozhlasové a televizní zpravodajství. Ani takové použití však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy fyzické osoby.

Střet svobody projevu a ochrany osobnosti

Veřejný zájem na volném toku informací x soukromá sféra osob

VYVÁŽENÍ – Zásah do osobnostních práv může představovat hájení veřejných zájmů pouze tehdy, týká-li se oprávněného veřejného zájmu a jestliže tomuto oprávněnému veřejnému zájmu také slouží.

Ochrana důstojnosti osoby

- Ochrana proti takovým jednáním, která jsou objektivně způsobilá přivodit újmu na osobnosti subjektu tím, že snižují jeho čest u jiných lidí a tím ohrožují vážnost jeho postavení a uplatnění ve společnosti.
- Jeho rozsah se v průběhu života mění.

Specifika internetu

- Kdo je odpovědným subjektem?
 - (v ostatních případech je to původce, vydavatel, vysílatel...)
- Odpovědnost autora (vydavatele), providera nebo toho, prostřednictvím něhož se k síti připojí (kterákoli ze stran)?

- zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších právních předpisů
- upravuje mj. **odpovědnost** osob, které poskytují služby informační společnosti a šíří obchodní sdělení
 - stanoví podmínky, kdy je založena odpovědnost poskytovatele za obsah informací jím zprostředkovaných či uložených.
- **služba informační společnosti**: jakákoliv služba poskytovaná elektronickými prostředky (hardware, softwarové aplikace, ICQ, atd.), na individuální žádost uživatele, která je podaná elektronickými prostředky. Je poskytovaná zpravidla za úplatu. Služba je poskytnuta elektronickými prostředky, pokud je odeslána prostřednictvím sítě elektronických komunikací a vyzvednuta uživatelem z elektronického zařízení pro ukládání dat.

- Poskytovatel služby, jež spočívá v přenosu informací poskytnutých uživatelem prostřednictvím sítí elektronických komunikací nebo ve zprostředkování přístupu k sítím elektronických komunikací za účelem přenosu informací, odpovídá za obsah přenášených informací:
 - jen pokud přenos sám iniciuje,
 - zvolí uživatele přenášené informace, nebo
 - zvolí nebo změní obsah přenášené informace.
- Jedná se o poskytovatele služeb, kteří umožňují uživatelům připojit se k síti.
- Pouze přenášejí informace, nesledují jejich obsah
- § 3 zákona

- Poskytovatel služby, jež spočívá v přenosu informací poskytnutých uživatelem, odpovídá za obsah informací **automaticky dočasně meziukládaných**, jen pokud
 - změní obsah informace,
 - nevyhoví podmínkám přístupu k informaci,
 - nedodrží pravidla o aktualizaci informace, která jsou obecně uznávána a používána v příslušném odvětví,
 - překročí povolené používání technologie obecně uznávané a používané v příslušném odvětví s cílem získat údaje o užívání informace, nebo
 - ihned nepřijme opatření vedoucí k odstranění jím uložené informace nebo ke znemožnění přístupu k ní, jakmile zjistí, že informace byla na výchozím místě přenosu ze sítě odstraněna nebo k ní byl znemožněn přístup nebo soud nařídil stažení či znemožnění přístupu k této informaci.
- Ochrana před nadměrným přetěžováním některých serverů.
- § 4 zákona

- Poskytovatel služby, jež spočívá v ukládání informací poskytnutých uživatelem, odpovídá za obsah informací uložených na žádost uživatele, jen
 - mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní, nebo
 - dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací.
- Vždy odpovídá za obsah uložených informací v případě, že vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv na činnost uživatele.
- Poskytovatelé služeb umožní svým uživatelům, aby uložili svá data na servery poskytovatele.
- § 5 zákona

Všichni poskytovatelé služeb nejsou povinni:

- dohlížet na obsah jimi přenášených nebo ukládaných informací,
- aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah informace.
- Poskytovatelé nemají povinnost aktivně monitorovat materiály, které jsou na jejich serverech uloženy. → Je povinen jednat až když se o tom dozví.

Evropské společenství

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady **2000/31/ES** ze dne 8. června 2000 o určitých aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodního styku v rámci vnitřního trhu.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady **2002/21/ES** o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice)
- Směrnice Evropského Parlamentu a Rady **98/34/ES** o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti
- **2003/840/ES** Rozhodnutí Rady o uzavření Úmluvy Rady Evropy č. 180 o informacích a právní spolupráci v oblasti služeb informační společnosti jménem Evropského společenství

Rada Evropy

- Úmluva Rady Evropy č. 180 o informacích a právní spolupráci v oblasti služeb informační společnosti (4. 10. 2001)

„Udavačské MMS“ a jejich zveřejňování

- „Lokální MMS-ing“
- Nebude-li fotografie porušovat zákon na ochranu osobních údajů (tzn. např. identifikace osoby či registrační značka automobilu), povolí fotografii umístění na volně přístupné webové stránky do příslušné sekce **„lokální MM-ing“**.

30 Cdo 2089/2003

- předmětný text se neobjevil na jeho internetových stránkách jeho přičiněním, ale v důsledku "hackerského" průniku na stránky cizí osobou.
- v průběhu řízení nebyla nikterak objektivizována např. otázka možné "návštěvnost\`" internetových stránek

Ochrana soukromí

Právo na soukromí – ochrana soukromí

- Obava před devastujícími vlivy moderních technologií, které jsou schopné nejen zrušit soukromí, ale i výrazně deformovat vztah jednotlivce vůči společnosti i samotnou identitu člověka jakožto lidské bytosti. Právo se vypořádává se stále sofistikovanějšími prostředky, jimiž se útočí na soukromí.
- ESLP – Nepodává vyčerpávající definici soukromí ani jeho složek. Soukromí je dynamickou kategorií, která se vyvíjí a může se obohacovat o další složky vzhledem k době, prostředí a společnosti, v níž konkrétní jedinec žije (Niemiets v. Německo).

- Právo na soukromí nelze redukovat pouze a především na ochranu proti neoprávněnému získávání informací o skutečnostech ze soukromého života osoby, případně jejich protiprávního šíření. (**II. ÚS 517/99**)
- Pojem soukromí lze chápat:
 - v užším smyslu, jako ochranu subjektivně vytvářené představy o soukromém životě,
 - v širším smyslu, jakožto ochranu rozsáhlejšího okolí, které bezprostředně navazuje na životní zájmy a potřeby osoby, představované zejména jeho rodinou, příbuznými, přáteli a pod.
- Funkcí právní ochrany soukromí je vytvořit potřebnou bariéru před jakýmkoli škodlivými vlivy zvenčí, tedy jak veřejné moci, tak soukromým subjektům.
- Dimenze práva na soukromí:
 - intimní sféra, kam se má člověk možnost uchýlit a bránit ji vůči těm, jimž sem není povoleno vstupovat,
 - oprávnění zvolit si způsob života, v němž je obsažena i možnost navazování nejrůznějších vztahů s okolním světem, souvisejících s osobností člověka (např. vztahy pracovní, rodinné a sexuální).

- Právo na soukromí či soukromý život nezahrnuje pouze právo určit, komu budou zpřístupněny určité údaje a možnost bránit se proti neoprávněným zásahům do intimní sféry. Jeho součástí tvoří také závazek státu zajistit respektování tohoto práva.
- V polovině 80. let Evropský soud dospěl k závěru, že povinnost státu chránit soukromý život je třeba uplatňovat i ve vztazích **horizontálních**, tedy jednotlivců s rovným postavením. X. a Y. v. Nizozemí (1986)
- Mezi součástí práva na soukromí bývá řazeno právo na zachování nedotknutelnosti intimní sféry, sexuálního života a sexuální orientace, právo na osobní identitu, jméno a příjmení, adresu, tajemství poštovní a předávání zpráv telekomunikačními prostředky, právo na rodinný život, na obydlí a jeho nedotknutelnost a další. To, co tvoří složky práva na soukromí, nepředstavuje uzavřený katalog, právě naopak jde o dynamický, měnící se a vyvíjející se systém, přičemž je zřejmá snaha chránit jeho prostřednictvím stále širší okruh konkrétních práv a zájmů.

Rada Evropy

- Doporučení č. R (99) 5 Výboru ministrů členským státům, týkající se ochrany soukromí na internetu
 - Dodatek obsahující pravidla pro ochranu osob se zřetelem na shromažďování a zpracování osobních údajů na informačních dálnicích, které mohou být **součástí nebo přílohou kodexů profesionální etiky**
- Úmluva o ochraně jednotlivců se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (Štrasburk 1981)

Evropské společenství

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích)**

Pracovní právo

- Tajemství dopravovaných zpráv spolu se svobodou osobní a dalšími ústavně zaručenými základními právy dotváří osobnostní sféru jedince, jehož individuální integritu, jako zcela nezbytnou podmínku důstojné existence jedince a rozvoje lidského života vůbec, je nutno respektovat a důsledně chránit. (IV. ÚS 536/2000)
- Úřad pro ochranu osobních údajů k problémům z praxe - č. 1/2003 Monitorování elektronické pošty a ochrana soukromí a osobních údajů zaměstnanců
- Výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů účastníků pracovněprávního vztahu a nesmí být v rozporu s dobrými mravy (§ 7 odst. 2 ZP).

§ 316

- (1) Zaměstnanci nesmějí bez souhlasu zaměstnavatele užívat pro svou osobní potřebu výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky ani jeho telekomunikační zařízení. Dodržování zákazu podle věty první je zaměstnavatel oprávněn přiměřeným způsobem kontrolovat.
- (2) Zaměstnavatel nesmí bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele narušovat soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnavatele tím, že podrobuje zaměstnance otevřenému nebo skrytému sledování, odposlechu a záznamu jeho telefonických hovorů, kontrole elektronické pošty nebo kontrole listovních zásilek adresovaných zaměstnanci.
- ...